

Vöylävirasto
Trafikledsverket

Rataräiväaja-koulutusohjelman luonti

Pirjo Ranta

19.12.2022

Julkinen

Esityksen sisältö

- Määritelmät
- Väyläviraston raivaus- ja pelastuspalvelun tehtävä
- Historia
- Roolit palvelun sisällä
- Tukikohdat ja raivauspalvelualueet
- Rataraivaaja-koulutusohjelmauudistus
- Rataraivaajan tehtävät
- Kalusto
- Yhteistyötahot
- Yhteystiedot

Määritelmät

Mitä on rata-raivaus?

Jälkiraivaustoiminta sisältää Väyläviraston ja rautatieliikenteen harjoittajan suorittamat toimenpiteet, joihin kuuluvat onnettomuuspaikan raivaus sekä rautatiekaluston ja kuljetettavana olevan tavaran siirtäminen radan saattamiseksi liikennöitävään kuntoon.

Kuka on rata-raivaaja?

Rata-raivaaja on Väyläviraston ohjeiden mukaisesti raivaustoimintaa suorittava henkilö, joka työskentelee palveluntuottajan palveluksessa yleensä varalla olevana tuntityöntekijänä.

Väyläviraston raivaus- ja pelastuspalvelun tehtävä

Säädösperusta:

- Komission asetus käyttötoiminnasta ja liikenteenhallinnasta (2019/773, OPE-YTE).
- Väylävirasto varautuu huolehtimaan siitä, että sen toiminta ja rataverkon liikennöitävyys jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa (Raideliikennelaki 1302/2018 171 §)
- Väyläviraston sekä jokaisen toiminnanharjoittajan on Pelastuslain (379/2011 14 §) mukaisesti ehkäistävä omatoimisesti vaaratilanteiden syntymistä ja varauduttava henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa. Vaaratilanteissa on ryhdyttävä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi.
- Väylävirastolla, rautatieliikenteen harjoittajilla ja palveluntuottajilla tulee olla ennakkoon laadittu suunnitelma varautumisestaan onnettomuuksiin sekä suunnitelman mukainen valmius toimia. Kunkin toimijan on varauduttava toimialallaan ja -alueellaan onnettomuuksista johtuviin pelastus-, raivaus- ja korjaustoimiin (Raideliikennelaki 1302/2018 171 §, Pelastuslaki 379/2011 14 §).

Ohjetta sovelletaan:

- Rautatieonnettomuuteen, joka aiheuttaa rautatiellä vahinkoa tai välitöntä vaaraa ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle tai joka vaatii pelastus- tai raivaustoimenpiteitä.
- Ohjetta sovelletaan myös häiriötilanteisiin, joissa vaaditaan esim. kaluston ja radan raivaustoimintaa.
- **Ohjeessa on kuvattu raivaus- ja pelastuspalvelun tehtävät.**

OVRO: Väyläviraston raivauspalvelu huolehtii:

- rautatiekaluston raivaamisesta suistuman, onnettomuuden tai muun vastaavan tapahtuman jälkeen.
- kaluston raivaamiseen tarvittavan mahdollisen erityis- ja lisäkaluston tilaamisesta
- raivaustoiminnan ohjaamisesta tapahtuman ajan
- vaarallisten aineiden torjunnasta
- pelastus- ja muille viranomaisille annettavasta kiireellisestä tai kiireettömästä virka-apusta

Raivauspalvelu toimii myös erilaisten rataverkon sammutusvesi- ja palontorjuntajärjestelmien käytön tukena.

Raivauspalvelu tarjoaa myös eri tahoille tarvittavaa asiantuntija-apua onnettomuus- ja poikkeustilanteita varten.

Väyläviraston raivaus- ja pelastuspalvelun tehtävä

Väylävirastolla on rataverkon haltijana lakisääteinen velvollisuus rautateiden raivaus- ja pelastuspalvelun järjestämiseen valtion rataverkolla.

Onnettomuuksin
varautuminen

Radan
liikennöitävyyden
palauttaminen
onnettomuuden
jälkeen

Pelastustoimelle ja
muille viranomaisille
annettava virka-apu

Historia

- ➡ 2016 Raivaus- ja pelastuspalvelu oli vuoden puoliväliin saakka liikennöitsijävetoista, jonka jälkeen kokonaisvastuu valtion rataverkon onnettomuuksien ja erityistilanteiden hallinnasta siirtyi Liikennevirastolle
- ➡ Seuraavat vuodet raivaus- ja pelastuspalvelua suoritettiin lähinnä virkamiesvetoisesti
- ➡ 2021 Väylävirasto kilpailutti toiminnan ja nykyisin palvelua tuottaa valtakunnallisesti ulkoinen palveluntuottaja Sampel Oy nelivuotisella sopimuksella.

Roolit palvelun sisällä

Väylävirasto
Trafikledsverket

Tilaaja

- Hallinnoi palvelua tilaajan roolissa.
- Huolehtii tiloista ja kalustosta.
- Huolehtii viranomaispäätösten tekemisestä.
- Toiminnan ohjeistus ja ohjaus.
- Huolehtii viranomaisyhteistyöstä.
- Huolehtii koulutuksen järjestämisestä.
- Huolehtii pelastus- ja raivaustoimintaprosessista.

Palveluntuottaja

- Toimii työnantajan roolissa noin 80 ratairaivaajalle.
- Toimii sopimussuhteessa tilaajaan.
- Huolehtii sopimusvelvoitteiden täyttymisestä.

Yksikönjohtaja

- Toimii raivausyksikön operatiivisena esimiehenä
- Huolehtii yksikön toiminnan johtamisesta.
- Huolehtii pelastustoimen yksikönjohtajan tehtävistä.

Rataraivaaja

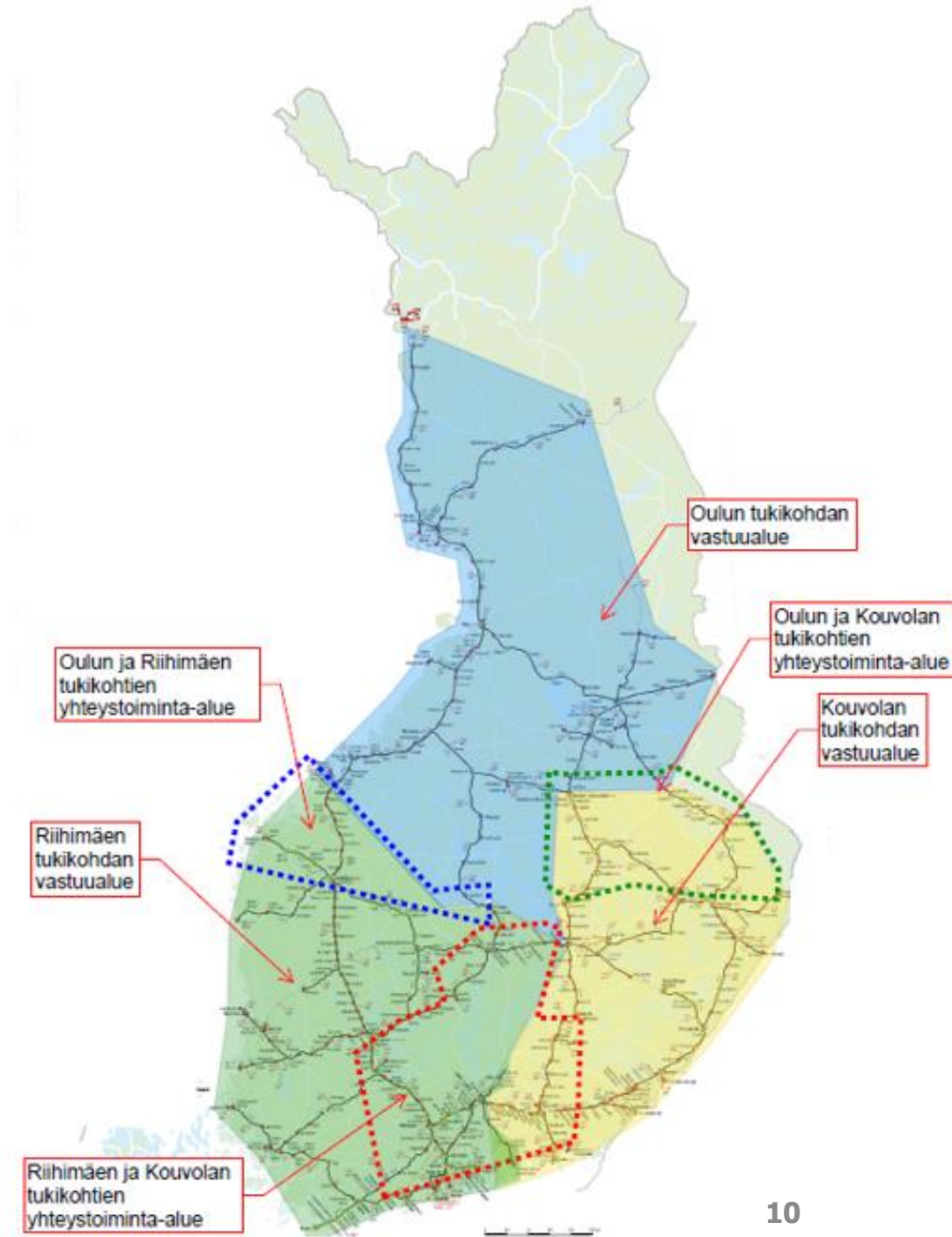
- Suorittaa työtä tilaajan, pelastustoimen ja työnantajan ohjeistuksen mukaisesti.
- Raivaus- ja pelastustehtävien suorittaminen yksikönjohtajan tai tilannepaikan johtajan ohjeiden mukaisesti.

Tukikohdat ja raivauspalvelualueet

Palvelua tuotetaan valtakunnallisesti kolmessa eri tukikohdassa

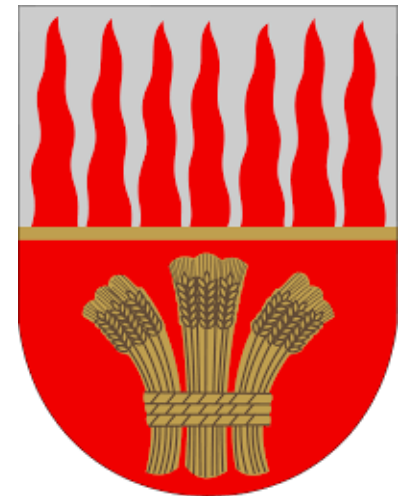
- Riihimäki
- Kouvola
- Oulu

Vuonna 2022 noin 100 raivaustehtävää.

Riihimäki

- Riihimäki toimii raivaustoimipaikkojen pääpaikkana, tukien Kouvolaan päällekkäisten hälytysten osalta.
- Riihimäen tukikohta palvelee ensisijaisesti Etelä- ja Länsi-Suomea sekä Keski-Suomen läntistä eteläosaa.
- Erikoistuminen rautatietunneleissa toimimiseen (mm. Kehärata ja Vuosaari).
- Myös VAK-tapahtumia.

Kouvola

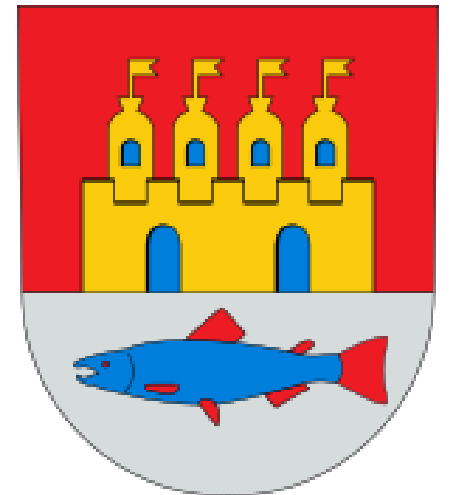
Kouvola

- Kouvolan tukikohta palvelee ensisijaisesti Itä-Suomea sekä Keski-Suomen itäistä eteläosaa.
- Alueella vilkas tavaraliikenne (sis. VAK), raivaustapahtumat painottuvat tavaraliikenteessä tapahtuneisiin onnettomuuksiin.
- Kymenlaakson alueella on useita VAK-ratapihoja, kemianteollisuutta sekä isoja satamia. Pelastustoimella on myös paljon VA:iin liittyvää osaamista
- Erikoistuminen isojen VAK-onnettomuuksien jälkiraivaukseen.
- VA-torjuntaan soveltuva ajoneuvo 4058.

Oulu

- Oulun tukikohta palvelee ensisijaisesti Pohjois-Suomea sekä Keski-Suomen pohjoisosaa.
- Oulun toimipisteessä vähiten tapahtumia, mutta on maantieteellisesti laajin alue.
- Toiminta-alueella sijaitsee useita VAK-ratapihoja (Kokkola, Ykspihlaja ja Oulu).

Ratarävaaja-koulutusohjelmamuudistus

Väylävirastossa aloitettiin vuonna 2022 koulutusohjelmiin liittyvä uudistus, jonka tarkoituksena on luoda jo olemassa oleviin ja uusiin koulutuksiin koulutusohjelmia.

Tavoitteena on, että:

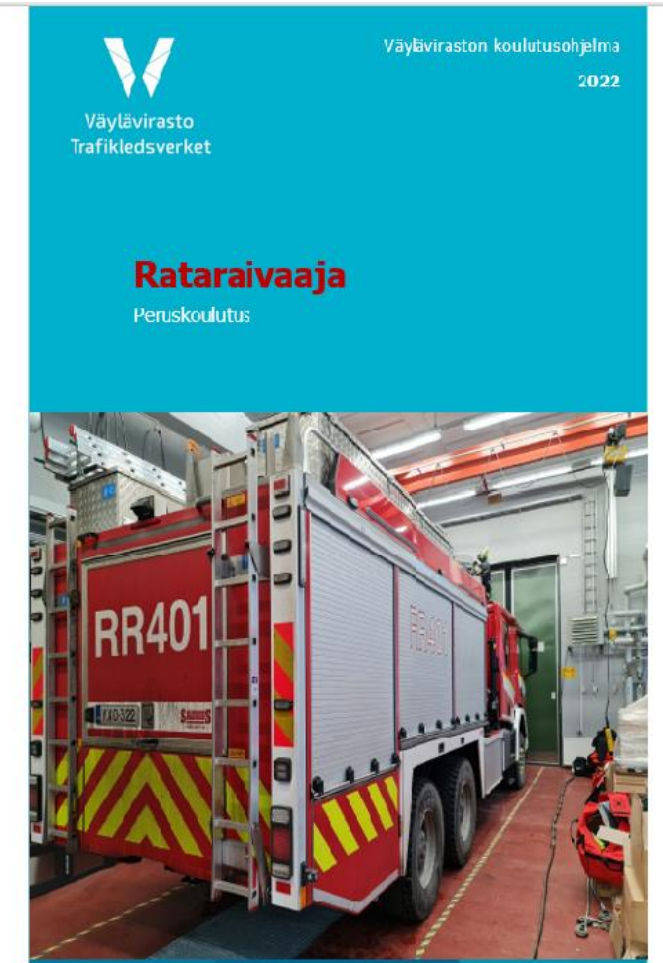
Väyläviraston koulutusohjelmat ovat uudistuksen jälkeen sisällöltään mahdollisimman tasalaatuisia.

Koulutusten rakenne, tavoitteet, tarkoitus, sisällöt, koulutusaineistot ja osaamisen varmistaminen ovat suunniteltuja ja dokumentoituja.

Koulutusohjelmia aktiivisesti kehitetään.

- Ratarävaajakoulutuksen koulutusohjelman uudistaminen aloitettiin keväällä 2022
- Vuoden 2023 alusta alkaen koulutus järjestetään uudistetulla mallilla. Väylävirasto vastaa koulutuksen suunnittelusta, toteuttamisesta ja seurannasta.
- Ratarävaajakoulutus on aikaisemmin ollut valmiudet työhön antava, mutta jatkossa koulutuksesta saa virallisen pätevyyden toimia rävaustehtävissä valtion rataverkolla ja suoritetusta koulutuksesta saa todistuksen.

Rataraivaajan koulutusohjelma

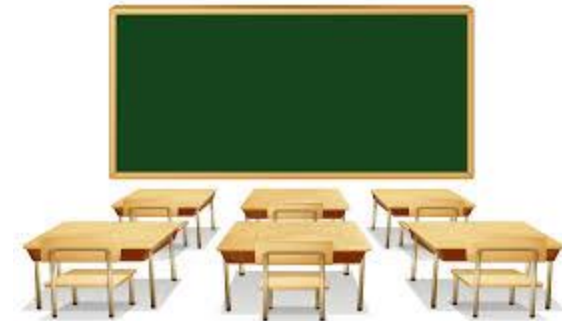
Rataraivaajakoulutus koostuu yhdeksästä moduulista ja sen kokonaiskesto on noin kaksi viikkoa

Koulutustavat

Väylävirasto
Trafikledsverket

- Koulutuksessa on yhdistetty erilaisia opetusmetodeja, kuten perinteisestä luokkaopetusta, opiskelua verkko-oppimisympäristössä sekä monimuoto-opiskelua, sisältäen käytännön harjoitteita. Käytännön harjoitteet voivat liittyä esimerkiksi erilaisten nostolaitteiden ja varusteiden käyttöön tai hätämaadoituksen tekemiseen.

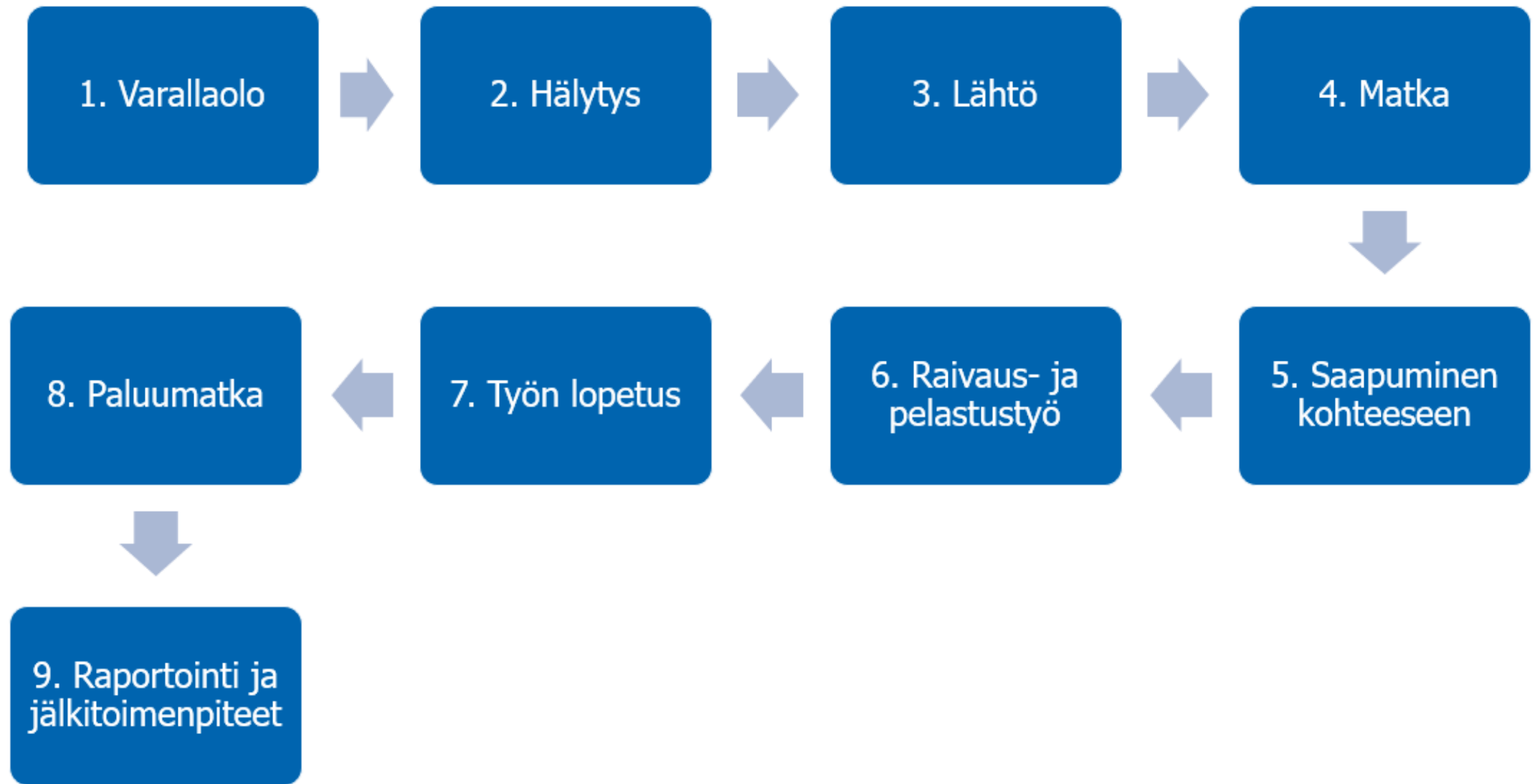

Rataraivaajan tehtävät

Millainen on hyvä rataraivaaja?

- ★ pelastusalan ammattitausta
- ★ vapaa- tai sopimuspalkkautusta
- ★ rautatieympäristön tuntemus
- ★ tehtävään soveltuvat fyysiset ja psyykkiset ominaisuudet
- ★ hyvä paineensietokyky
- ★ kyky omaksua uusia asioita ja ottaa tekniikoita ja menetelmiä haltuun

Raivausprosessi

Jatkuva harjoittelu ja osaamisen ylläpito

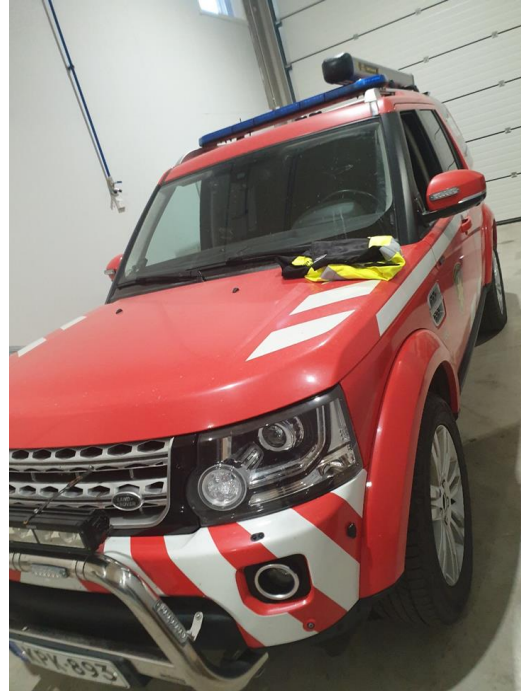

Varsinaisen koulutusohjelman lisäksi rataraivaajan osaamista ylläpidetään säännöllisillä onnettomuus- ja pelastusharjoituksilla, sillä maantieteellisesti erilaisten onnettomuustyyppien esiintyvyys tai toistuvuus voivat käytännössä vaihdella hyvinkin paljon.

Vuonna 2022 järjestettiin yhteensä 38 harjoitusta.

Lisäksi järjestetään roolituksen mukaisia kertaus- ja täydennyskoulutuksia.

Kalusto

Väylävirasto
Trafikledsverket

Yhteistyötahot

Osalliset

- Liikennöitsijä /t
- Rataurakoitsijat
- Yksityisraiteenhaltijat
- Väylävirasto
- Fintraffic liikenteenohjaus
- muut onnettomuusosalliset

Tutkinta

- Poliisi
- (OTKES)
- Väylävirasto
- Traficom

Pelastustoiminta

- Väyläviraston raivaus- ja pelastuspalvelu
- Pelastusviranomainen

Yhteystiedot

- Atte Kanerva, pelastuspäällikkö, Väylävirasto

- Pirjo Ranta, asiantuntija, Väylävirasto

etunimi.sukunimi@vayla.fi

Väylävirasto
Trafikledsverket